

3. NGOs in International Law: Efficiency in Flexibility? / edited by Pierre-Marie Dupuy, Luisa Vierucci. – Edward Elgar Publishing. – 2008. – 288 S.

4. Serohina Tetiana. Territorial community: a systematic approach to advance functions of individual elements / Tetiana Serohina // Public administration aspects. – 2016. – № 37 – 38 (11 – 12). – S. 70 – 75.

Тетяна ТАРАСЕНКО

к. держ. упр., доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування ДРІДУ НАДУ

ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ КРАЇН БАЛТІЇ

Політична відповідальність відіграє ключову роль у формуванні аксіологічного змісту управлінської діяльності органів публічної влади щодо цільового використання влади. Характер зобов'язань в межах політичної відповідальності розглядається з точки зору усвідомлення необхідності дотримання існуючих норм і вимог до поведінки суб'єкта влади і управління та добровільного складання ним із себе обов'язків у разі їх порушення. Відповідно, можна зробити висновок, що політична відповідальність є соціальним, моральним, правовим механізмом присвоєння цінності відповідної поведінки, а також мірилом оцінювання діяльності відповідних суб'єктів владних повноважень щодо реалізації публічних інтересів.

В умовах посилення ролі місцевого самоврядування як форми публічної влади значний інтерес викликає зарубіжна практика закріплення рис цього виду відповідальності в системі місцевого самоврядування. Особливий інтерес становить досвід таких пострадянських країн як Литва, Латвія та Естонія.

Аналіз базових законів цих країн у сфері місцевого самоврядування (закон Литовської Республіки «Про місцеве самоврядування» від 7 липня 1994 р. № I-533, в редакції 2015 р., закон Латвійської Республіки «Про самоврядування» від 24 травня 1994 р. в редакції від 26.06.2003 р., закон «Про місцеве самоврядування» Естонської Республіки від 2 червня 1993 р., в редакції від 14.06.2007 р.) [1 – 3] дозволяє розкрити окремі риси політичної відповідальності.

Так, в литовському законодавстві закріплення політичної відповідальності, серед іншого, знаходить відображення на рівні визначення принципу відповідальності членів ради самоврядування перед громадою самоврядування, який полягає у тому, що вони несуть відповідальність за свою діяльність і звітують перед виборцями та всією громадою самоврядування. При цьому, важливим є відзначення обов'язковості відповідальності та звітування не лише перед виборцями,

але й перед усією громадою, що відповідає міжнародним стандартам місцевої демократії. Значущим моментом для закріплення політичної відповідальності, також, є норма базового Закону про те, що самостійні функції самоврядування виконує в межах наданої їм Конституцією та законами компетенції, у відповідності з зобов'язаннями перед громадою та в її інтересах.

В латвійському законодавстві у сфері місцевого самоврядування визначення загальних засад політичної відповідальності відбувається, передусім, на основі закріплення власної відповідальності органів місцевого самоврядування за їх діяльність, яку вони мають здійснюють в інтересах місцевого населення. Зміцненню інституту відповідальності, у тому числі, політичної, сприяють норми персональної відповідальності ключових суб'єктів владних повноважень за свою діяльність та процедур дострокового припинення повноважень.

Відповідно до естонського законодавства невід'ємною складовою статусу члена зборів є зобов'язання керуватися законом, правовими актами волості чи міста, а також інтересами та потребами населення волості або міста. Це підкреслює представницький характер його діяльності та, відповідно, й зміст і сторону перед якою він має нести відповідальність за результати своєї діяльності. Для вивчення досвіду щодо регулювання відповідальності органів публічної влади особливий інтерес становить Закон про відповідальність держави в Естонській Республіці [4]. Суб'єктами такої відповідальності є не тільки держава, але й одиниця місцевого самоврядування. Існування такого законодавчого акту є важливим правовим інструментом для забезпечення відповідальності суб'єктів владних повноважень за їх діяльність в межах юридичної відповідальності, що, в свою чергу, має позитивно позначитися й на утвердженні інституту політичної відповідальності.

Дослідження підтверджує, що для країн Балтії характерним є визнання та загальне закріплення політичної відповідальності в системі місцевого самоврядування. Її закріплення простежується у вимірі: представництва інтересів населення та їх реалізації в діяльності представницьких органів місцевого самоврядування; визначення принципів місцевого самоврядування; визначення основних функцій і повноважень основних суб'єктів у цій сфері. Можна зробити висновок про фокусування уваги на позитивному аспекті політичної відповідальності, з орієнтуванням на питання їх підзвітності, підконтрольності за свою діяльність.

До особливостей її забезпечення можна віднести те, що в базових законах у цій сфері не передбачено застосування форм прямої участі жителів адміністративно-територіальних одиниць в процедурах дострокового припинення повноважень виборних органів і посадових осіб місцевого самоврядування. Це право покладено на представницькі органи місцевого самоврядування та органи державної влади.

Дослідження підтверджує закріплення практики відмови від імперативного мандату на користь вільного мандату. Суттєвим, також, є те, що відповідальність, у цілому, значною мірою регулюються на рівнів відносин органів місцевого самоврядування й органів державної влади, які наділені функціями контролю, нагляду за їх діяльністю. Ці відносини побудовані на засадах єдності цінностей державної влади та влади місцевого самоврядування як форм публічної влади, що спрямовані на вирішення публічних питань, задоволення публічних інтересів й не є конкуруючими.

Поширення практики розгляду політичної відповідальності в межах позитивної відповідальності, актуалізує питання чи можливе її реальне практичне забезпечення без застосування санкцій у випадку негативної оцінки суб'єктів влади та управління за нецільове використання представницької влади? Наявність санкцій переводить розгляд цієї проблематики в площину негативної відповідальності, а їх застосування пов'язано з юридичною відповідальністю. Це підтверджує існування впливу та точок догику між політичною відповідальністю та окремими видами юридичної відповідальності у вимірі розгляду настання та застосування санкцій.

Список використаних джерел

1. О местном самоуправлении : Закон Литовской Республики от 7 июля 1994 г. С последними изменениями, внесенными Законом от 9 июня 2015 г. № XII-1770. – Режим доступа : <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c88f0c70214b11e58a4198cd62929b7a?jfwid=rivwzvpyvg>.
2. О местном самоуправлении : Закон Эстонской Республики от 2 июня 1993 г. (ред. от 14.06.2007). – Режим доступа: http://estonia.news-city.info/docs/sistemsf/dok_ierrez/index.htm.
3. О самоуправлениях: закон Латвийской Республики от 24 мая 1994 г. (ред. от 26.06.2003). – Режим доступа: <http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/lat138899.pdf>.
4. Об ответственности государства : Закон Эстонской Республики от 2 мая 2001 г. – Режим доступа : http://www.skylaser.ee/p_zone/common/Zakony/Z%20o%20otvetstvennosti%20gosudarstva.htm.

Вадим ТОРІЧНИЙ

к.психол.наук, докторант

навчально-науково-виробничого центру

НУЦЗУ

НЕОБХІДНІСТЬ СТВОРЕННЯ І РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ: ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВОВИХ ФАКТОРІВ

До основних факторів, що визначають необхідність створення і розвитку державної системи інформаційної безпеки в країнах ЄС, та які доцільно, відповідно, впровадити в Україні, відносяться такі:

– реструктуризація управління господарською діяльністю, підвищення самостійності регіонів України, підприємств, установ і організацій, що знаходяться на їх території, зокрема, у зовнішньоекономічній діяльності;

– зростання рівня залежності результатів діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій від достовірності інформації, що ними використовується, а також від своєчасності її отримання, надійності вжитих заходів по збереженню в таємниці інформації обмеженого доступу;

– надання інформації статусу об'єкта власності, формування інформаційних ресурсів, що знаходяться у володінні регіонів України, підприємств, організацій, установ та громадян, необхідність захисту цих ресурсів від протиправних дій;

– збільшення обсягів інформації, що циркулює в органах державної влади і місцевого самоврядування та становить службову, комерційну, професійну, особисту таємницю й інші види таємниць; неоднозначність класифікації однієї і тієї ж інформації при її обробці в різних державних і недержавних установах; необхідність рівного захисту такої інформації незалежно від місця знаходження її носіїв;

– широке використання в органах влади і управління регіональних і глобальних інформаційних систем, що накопичують і передають величезні обсяги цінної інформації і, в той же час, вразливих для загроз несанкціонованого доступу до конфіденційної інформації, зростання ризику і небезпеки несанкціонованих і ненавмисних дій стосовно інформації в цих системах ;

– зростання рівня небезпеки інформаційних загроз, що виникають в безпосередній близькості від об'єктів регіону, що підлягають захисту. Складність прогнозування і виявлення цих загроз, оцінювати їх небезпеки, вживати адекватних заходів щодо усунення загроз;

– формування в державі й її регіонах недержавних структур, що займаються питаннями інформаційної безпеки. Широке використання